

Úkol číslo 1:

KRITIKA PROJEKTU:

Projekt disertační práce: Eva Kotašková: From Coal-mining Production to the Wilderness Industry: The Ethnography of Svalbard Archipelago

Pro svou kritiku výzkumného projektu jsem si zvolila disertační projekt Evy Kotaškové s názvem *From Coal-mining Production to the Wilderness Industry: The Ethnography of Svalbard Archipelago*. Jedním z důvodů bylo, že to byl jeden z mála výzkumů, ke kterým jsem se dostala, zároveň však se jedná o téma, které mne zajímá, neboť jsem se ve své bakalářské práci věnovala antropologii turismu a ráda bych se jí věnovala i ve své práci magisterské.

Autorka se ve svém výzkumu plánuje věnovat procesu „produkce divočiny“ na Špicberských ostrovech. Ostrovy, kde je téměř tolik medvědů, jako lidí¹, původně významné pro těžbu uhlí se postupným uzavíráním dolů a zároveň otevíráním turistických kanceláří stávají stále více lokalitou vyhledávanou jako turistická destinace, kde je možné zažít „skutečnou divokou přírodu“. Výzkumnice bude kombinací polostrukturovaných rozhovorů, auto-etnografie a zúčastněného pozorování zkoumat toto „utváření divočiny“. Teoretickým rámováním je potom konstruktivistický přístup Bijker and Law (1992), koncept divočiny Cronona (1996) a antropologie turismu.

V první řadě je třeba říci, že samotný projekt je poměrně obsáhlý (čítá bez bibliografie bezmála 9 stran). První tři strany jsou věnovány stručnému historickému vývoji Špicberských ostrovů. Pro čtenáře, s největší pravděpodobností neznalého poměrů vzdáleného severského ostrova je tato část klíčová pro pochopení kontextu výzkumu. Přesto se však domnívám, že by tato pasáž mohla být stručnější a jít přímo k jádru výzkumu. Zároveň je třeba říci, že tato část, stejně jako celý projekt je nesmírně čtivá a probouzí zájem o výzkum.

Domnívám se, že jde o velmi zajímavý a zdařilý návrh výzkumu a je proto těžké mu něco zásadního vytknout. Zaměřím se tedy na několik problematických bodů, které mne vyvstávají na mysli, když se zamyslím, jak bych postupovala, kdybych měla vstoupit do

¹ „there is almost the same number of polar bears as living people“ (3)

terénu. Mým hlavním opěrným bodem je především bakalářský kurz SAN105 Etnografie a terénní výzkum kniha Hammersley, M.; Atkinson, P. *Ethnography: principles in practice* (2007).

První, co mi ve výzkumu chybí je časový rámeček, z popisu není jasné, jak dlouho bude výzkumný projekt trvat, v jakém ročním období bude probíhat, kolik přibližně času plánuje autorka strávit v terénu. Předpokládám, že na také na Špicberských ostrovech je určitá turistická sezóna. Bude autorka provádět výzkum v převážně v sezóně či mimo ni? Může to mít vliv na výsledky?

Druhá praktická poznámka se týká výzkumného vzorku. Autorka má v plánu uskutečnit rozhovory se zástupci horníků, turistických agentur, vědci z místního výzkumného centra, politiky a zároveň zkoumat mimo-lidské objekty.² Opět mi zde chybí alespoň hrubý odhad, kolik by takovýchto rozhovorů mělo být. Nevím sice, kolik je na Špicberských ostrovech medvědů, ale z tohoto výčtu se zdá, že rozhovory budou vedeny s polovinou populace. Což samozřejmě nechápu jako chybu, ale působí to na mne mírně nerealisticky. Zároveň zde chybí informace o tom, jakým způsobem autorka všechny tyto aktéry kontaktuje.

Třetí komentář je více teoretický, avšak souvisí s předchozími. V závěru autorka uvádí možné výsledky výzkumu, které by měli napomoci lepšímu porozumění sociálně-materiálního utváření přírody a pochopení Evropské společnosti, hodnot a politiky.³ Podobně jako v předchozí poznámce mi tento výsledek připadá až příliš ambiciózní. Naopak mi zde chybí realističtější cíl a jasně definovaná výzkumná otázka, na kterou by mělo být výzkumem odpovězeno.

Výzkumný projekt však jako celek na mne působí velmi originálně a zároveň propracovaně a těším se, až si budu moci přečíst jeho výsledky.

² .In this case, it means to include the mining company, the tourist companies, scientists and local university center as producers of expert knowledge, political institutions and last but not least the non-human actors (both animals, nature objects, and material objects). (6-7)

³ „the outcome of this research might not only help to understand not only the process of socio-material construction of nature, but it can be valuable also for the understanding the (European) society, its values, and/or politics” (6)